

Streszczenie rozprawy doktorskiej mgr. Sebastiana Brodeckiego /j.polski/ pt.: „Problemy prawno-organizacyjne pomocy publicznej w polskim sektorze rolnym”

Przedmiotem rozprawy jest przedstawienie problemów prawnych i organizacyjnych pomocy publicznej w polskim sektorze rolnym na tle ogólnych reguł konkurencji. Rozprawa koncentruje się na analizie zagadnienia z perspektywy obowiązującego prawa polskiego oraz ustawodawstwa Unii Europejskiej. Przepisy prawa krajowego współistnieją z przepisami prawa UE, z którymi są w zasadzie komplementarne. Można to opisać następująco: prawo UE określa warunki, na jakich dopuszczalna jest pomoc publiczna i charakter takiej pomocy, natomiast prawo krajowe określa mechanizm udzielania tej pomocy. Pomoc publiczna w rolnictwie funkcjonuje na zasadzie „reguła-wyjątek”, tzn. zasadą jest, że pomoc publiczna jest zakazana na mocy samego Traktatu (Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej), ale w szczególnych sytuacjach (a takim szczególnym przypadkiem jest sektor rolny) przy spełnieniu określonych warunków jej udzielenie może być zasadne. Pomoc publiczna jest instrumentem, który z jednej strony tworzy koszt lub utratę dochodów dla organów publicznych, a z drugiej strony korzyść dla beneficjenta. Pierwszy rozdział wskazuje czym jest instytucja pomocy publicznej oraz opisuje jej rolę w sektorze rolnym. Sektor ten w każdym państwie członkowskim UE jest uważany za sektor niezwykle wrażliwy. Dlatego często na tle liberalnej polityki w ramach danego systemu wewnętrznego sektor rolny jest postrzegany jako podlegający wyjątkowo ochronnej i inwazyjnej polityce państwa, przez co ma ona nieco inny charakter niż w innych gałęziach gospodarki. Drugi rozdział opisuje źródła prawa oraz szczególne regulacje pomocy publicznej dot. sektora rolnego. Porusza zarówno kwestie prawa pierwotnego jak i pochodnego. Problem udzielania pomocy publicznej w rolnictwie jest wieloaspektowy. Obejmuje kwestie zakłócania konkurencji, ale także stanowi wkład w tworzenie struktur prawnych na styku administracji państwowej i prawa prywatnego. W tym kontekście mamy do czynienia ze zjawiskiem „cywilizacji” prawa administracyjnego, gdzie instytucje dotychczas właściwe dla prawa cywilnego zostają włączone do prawa administracyjnego. Pomoc publiczna nie jest zdefiniowanym pojęciem prawnym i uważa się ją za „koncept otwarty”, którego ogólny zarys kształtuje orzecznictwo unijnego wymiaru sprawiedliwości. W rozdziale trzecim przedstawiono kierunki oraz formy udzielania pomocy publicznej w sektorze rolnym. Kluczowym aspektem jest tu wskazanie na rolę Wspólnej Polityki Rolnej w zakresie instytucji pomocy publicznej w sektorze rolnym oraz głównych form jej udzielania. Pomoc publiczna jest bardzo ściśle związana z ogólnymi regułami konkurencji, ponieważ model udzielania pomocy publicznej jest czystą ingerencją państwa w stosunki rynkowoprywatnoprawne. Rodzi to kolejne problematyczne kwestie – w jakiej formie ta ingerencja powinna się odbywać i przy użyciu jakich instrumentów prawnych. W rozdziale czwartym omówiono postępowanie w przedmiocie udzielenia pomocy publicznej, w tym zwłaszcza procedurę formalną, nadzór nad przyznawaniem pomocy publicznej oraz kwestie sprawozdawczości z jej udzielenia. W rozdziale piątym poruszono kwestie pomocy publicznej w sektorze rolnym jako elementu polityki rozwoju. Wskazano na wybrane dokumenty o charakterze strategicznym określające kierunki pomocy publicznej a także poruszono aspekty finansowania działań na rzecz rolnictwa przewidziane we wskazanych dokumentach. W rozdziale szóstym omówiono pomoc państwa w ujęciu interwencjonizmu państwowego w sektorze rolnictwa. Wskazano na podstawowe działania prawne i faktyczne podejmowane przez państwo w tym zakresie oraz omówiono działalność agencji rządowych wykonywaną w ramach świadczonej pomocy publicznej na rzecz sektora rolnego